

Кримінальний процес та криміналістика

УДК 343.98

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18670212>

Проблемні питання та тактичні засади проведення огляду місця події

Войчишена Марина Вадимівна,

доктор філософії в галузі права,
старший викладач кафедри кримінального процесу та криміналістики
Донецького державного університету внутрішніх справ, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-1854-3631>

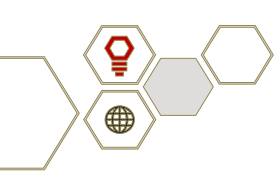
Дробенко Діна Федорівна,

старший викладач кафедри кримінального процесу та криміналістики
Донецького державного університету внутрішніх справ, Україна,
<https://orcid.org/0009-0005-9950-6283>

Прийнято: 27.01.2026 | Опубліковано: 17.02.2026

Анотація: Статтю присвячено вивченню проблемних питань та тактичних засад проведення огляду місця події. Визначено, що огляд місця події є різновидом слідчого огляду, що полягає у дослідженні матеріальної обстановки, виявленні та фіксації слідів кримінального правопорушення та правопорушника.

Метою статті є з'ясування проблемних питань та тактичних засад проведення огляду місця події. Для досягнення наукового результату поставлено такі цілі та завдання: 1) з'ясувати та окреслити проблеми, які виникають під час проведення огляду місця події; 2) визначити мету та завдання огляду місця події; 3) окреслити етапи проведення огляду місця

події; 4) розкрити тактичні засади (прийоми та тактико-організаційні заходи), що сприяють ефективності проведення огляду місця події.

З'ясовано, що на практиці нерідко виникають випадки допущення недоліків та помилок при оформленні протоколу огляду місця події, а саме: неповне відображення у протоколі матеріальної обстановки місця огляду, порушення процесуальних вимог складання протоколу огляду місця події та не внесення до протоколу інформації щодо виявлених слідів або об'єктів, що може призвести до визнання його недостовірним.

Проаналізовано та окреслено особливості окремих етапів проведення огляду місця події (підготовчий, робочий, заключний). Зазначено, що дотримання вказаних етапів забезпечує послідовність у дослідженні матеріальної обстановки та виявленні слідів вчинення кримінального правопорушення.

Окреслено тактичні прийоми, які сприяють результативності проведення огляду місця події та наведено основні способи та методи огляду.

Визначено, що тактичні засади проведення огляду спрямовані на забезпечення своєчасності, послідовності та планомірності проведення огляду місця події, зокрема об'єктивному та повному відображенні оглянутої обстановки та об'єктів, їх фіксації у протоколі в тому вигляді, в якому вони були виявлені під час проведення цієї слідчої (розшукової) дії.

Ключові слова: огляд місця події, слідчий огляд, тактика огляду, слідчі (розшукові) дії, способи огляду, досудове розслідування.

Problematic issues and tactical principles of conducting a scene inspection

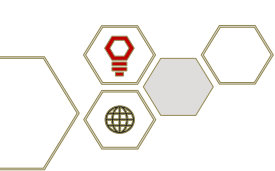
Maryna Voichyshena,

PhD in Law,

Senior Lecturer, Department of Criminal Procedure and Criminology

Donetsk State University of Internal Affairs, Ukraine,

<https://orcid.org/0000-0002-1854-3631>

Dina Drobenko,

Senior Lecturer, Department of Criminal Procedure and Criminology

Donetsk State University of Internal Affairs, Ukraine,

<https://orcid.org/0009-0005-9950-6283>

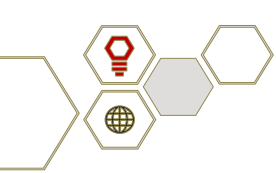
Abstract: The article is devoted to the study of problematic issues and tactical principles of conducting a scene inspection. It is determined that a scene inspection is a type of investigative inspection, which consists in studying the material situation, identifying and fixing traces of a criminal offense and the offender.

The purpose of the article is to clarify problematic issues and tactical principles of conducting a scene inspection. To achieve a scientific result, the following goals and objectives were set: 1) to clarify and outline the problems that arise during a scene inspection; 2) to determine the purpose and objectives of a scene inspection; 3) to outline the stages of conducting a scene inspection; 4) to reveal tactical principles (techniques and tactical and organizational measures) that contribute to the effectiveness of conducting a scene inspection.

It was found that in practice, there are often cases of shortcomings and errors in the preparation of a report on the inspection of the scene of the incident, namely: incomplete reflection in the report of the material situation of the inspection site, violation of the procedural requirements for drawing up a report on the inspection of the scene of the incident and failure to enter information about the detected traces or objects into the report, which may lead to its recognition as unreliable.

The features of individual stages of the inspection of the scene of the incident (preparatory, working, final) are analyzed and outlined. It is noted that compliance with the specified stages ensures consistency in the study of the material situation and the detection of traces of the commission of a criminal offense.

Tactical techniques that contribute to the effectiveness of the inspection of the scene of the incident are outlined and the main methods and methods of the inspection are given.

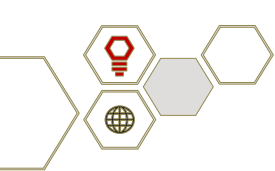

It has been determined that the tactical principles of conducting an inspection are aimed at ensuring the timeliness, consistency and planning of the inspection of the scene of the incident, in particular, an objective and complete reflection of the inspected situation and objects, their recording in the protocol in the form in which they were discovered during this investigative (detective) action.

Keywords: inspection of the scene of the incident, investigative inspection, inspection tactics, investigative (search) actions, inspection methods, pre-trial investigation.

Постановка проблеми. Огляд місця події є різновидом слідчого огляду та полягає у дослідженні матеріальної обстановки, виявленні та фіксації слідів кримінального правопорушення та правопорушника. Під час проведення огляду можливим є встановлення обставин вчинення кримінального правопорушення та збирання доказів, які мають значення не тільки для правової кваліфікації кримінального правопорушення, а й встановлення істини у кримінальному провадженні. Збирання доказової бази та фіксація результатів огляду місця події вимагає чіткого дотримання вимог кримінального процесуального законодавства з метою визнання доказів допустимими та досягнення мети цієї слідчої (розшукової) дії. Однак, на практиці мають місце випадки допущення неточностей та помилок при оформленні протоколу огляду місця події, а саме: неповне відображення у протоколі матеріальної обстановки місця огляду, порушення процесуальних вимог складання протоколу огляду місця події та не внесення до протоколу інформації щодо виявлених слідів або об'єктів, що може призвести до визнання його недостовірним.

Враховуючи вищевикладене, вважаємо за необхідне дослідити проблемні питання та тактичні засади проведення огляду місця події, які спрямовані на забезпечення максимальної ефективності та результативності

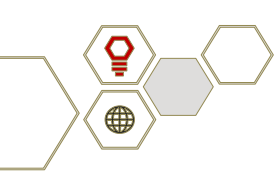

огляду місця події, зокрема своєчасності його проведення, повноти та об'єктивності фіксації виявленої інформації у протоколі огляду місця події.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні положення тактики огляду місця події детально розкриті у наукових працях П. Д. Біленчука, А. Ф. Волобуєва, В. О. Малярвої, В. В. Пяковського, М. В. Салтевського, Г. С. Семакова, Р. Л. Степанюк, В. В. Тіщенко, К. О. Чаплинського, Ю. А. Чаплинської, Ю. М. Чорноуса, В. Ю. Шепітька. Зокрема, організація і тактика проведення огляду місця події в сучасних умовах розвитку науки і техніки охарактеризовані І. В. Пирогом [1]; організаційно-тактичні засади проведення огляду місця події досліджені Ю. О. Шульгою [2]; проблемні аспекти здійснення огляду місця події під час розслідування дорожньо-транспортних пригод окреслені С. А. Коренською [3]; організаційно-правові питання проведення огляду місця події на деокупованих територіях розкриті І. В. Савельєвою, Г. К. Тетерятник, О. С. Клименко [4]; окремі дискусійні питання проведення огляду як слідчої (розшукової) дії розкрито Я. Ю. Конюшенко [5].

Науковцями досліджувались проблемні питання та засади проведення огляду місця події, вивчались тактичні прийоми проведення огляду. Однак, актуальним на сьогодні є аналіз слідчої та судової практики з метою визначення проблемних питань під час проведення огляду місця події, їх окреслення та розроблення шляхів вирішення.

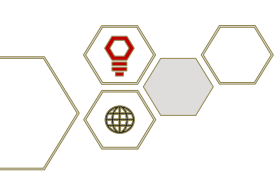
Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Зважаючи на значення огляду місця події, як слідчої (розшукової) дії, яка сприяє виявленню та закріпленню доказів, слід виділити такі проблемні аспекти як: 1) недотримання об'єктивності і повноти фіксації матеріальної обстановки місця події; 2) не використання слідчими тактичних прийомів та рекомендацій проведення огляду місця події; 3) не залучення до огляду місця події спеціалістів відповідного профілю; 4) порушення вимог своєчасності проведення огляду, що призводить до втрати слідів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є з'ясування проблемних питань та тактичних засад проведення огляду місця події. Для досягнення наукового результату поставлено такі цілі та завдання: 1) з'ясувати та окреслити проблеми, які виникають під час проведення огляду місця події; 2) визначити мету та завдання огляду місця події; 3) окреслити етапи проведення огляду місця події; 4) розкрити тактичні засади (прийоми та тактико-організаційні заходи), що сприяють ефективності проведення огляду місця події.

Виклад основного матеріалу дослідження. У криміналістиці огляд місця події вважається однією із найінформативніших слідчих (розшукових) дій, що пояснюється тим, що огляд проводиться безпосередньо слідчим або прокурором як пізнавальний процес, направлений на з'ясування обставин вчинення кримінального правопорушення шляхом дослідження змін у матеріальній обстановці, вивчення слідів, знарядь і засобів вчинення протиправних дій.

В. В. Тіщенко акцентує увагу на тому, що огляд є не тільки однією з найбільш поширеніших слідчих (розшукових) дій, а й одним із надійніших способів отримання доказової інформації, оскільки ця інформація надходить до слідчого і сприймається ним безпосередньо, без проміжних ланок, що зводить до мінімуму вірогідність її перекручення [6, с. 252]. В. О. Малярова відзначає, що сутність слідчого огляду полягає в тому, що слідчий (прокурор) під час кримінального провадження безпосередньо й за допомогою власних органів чуття переконується в існуванні та характері фактів, які мають доказове значення. Під час огляду застосовуються різні методи пізнання. Огляд – це не лише спостереження, але і проведення різних вимірювань та обчислень, порівняння спостережуваних об'єктів як між собою, так і з іншими об'єктами та явищами і, нарешті, опис і відображення іншими методами всього того, що виявили слідчий та інші учасники слідчої (розшукової) дії [7, с. 273].

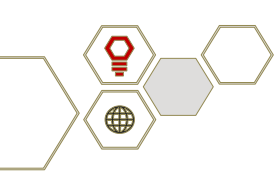

Відповідно до ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) огляд місця події є невідкладною слідчою (розшуковою) дією, яка може проводитись до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань [8] та передбачає встановлення обставин вчинення кримінального правопорушення, фіксацію обстановки місця події, виявлення та вилучення слідів кримінального правопорушення. Отже, до завдань огляду місця події доцільно віднести виявлення фактичних даних, за якими можна встановити механізм злочину в усіх деталях, тобто відповісти на питання про те, що сталося на цьому місці [7, с. 278]. Зокрема, як зазначають С. С. Вітвіцький, О. О. Волобуєва та М. В. Войчишена – огляд місця події надає вичерпну інформацію про механізм учинення кримінального правопорушення, а характер взаємодії правопорушника з місцем учинення кримінального правопорушення надає інформацію щодо способу, знарядь і засобів його вчинення [9, с. 104].

Таким чином, огляд місця події має на меті вивчити матеріальну обстановку на місці події, виявити та зафіксувати сліди вчинення кримінального правопорушення або правопорушника, вилучити речі та документи, які мають безпосереднє відношення до вчинення кримінального правопорушення, з'ясувати обставини вчинення кримінального правопорушення.

Вивчення слідчої та судової практики надає можливість виокремити типові помилки, які допускають слідчі під час проведення огляду місця події в результаті чого стороною захисту або судом порушувались питання щодо допустимості протоколу огляду місця події. Зокрема, у судовій практиці зверталася увага на такі порушення під час проведення огляду місця події:

- 1) огляд місця події (житла) проведено без отримання ухвали слідчого судді;
- 2) в протоколі огляду місця події не зазначено додатки (фототаблиця та лазерний диск);
- 3) відсутність понятих під час проведення огляду місця події;
- 4) несвоєчасне підписання протоколу огляду місця події усіма учасниками

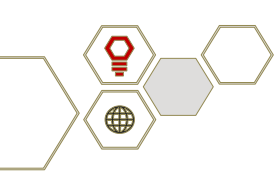

(спеціалістом, понятими, потерпілим); 5) неповне відображення у протоколі огляду місця події речей або документів, які підлягали огляду (наприклад, у протоколі огляду місця події відсутні дані про серії та номери вилучених грошових купюр, а в ілюстративній таблиці не зазначено їхнє місце фотографування) [10, с. 30]. Крім того, огляд житла й іншого володіння особи слід проводити з дотриманням правил, передбачених КПК України для обшуку житла чи іншого володіння особи. Зокрема, проникати до них лише за добровільною згодою особи, яка ними володіє, або на підставі ухвали слідчого судді, а у невідкладних випадках – за відсутності таких документів, але лише задля врятування життя людей та майна, безпосереднього переслідування осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення (ч. 3 ст. 233 КПК України) [11, с. 103-104].

Відповідно до положень КПК України огляд місця події проводиться слідчим або прокурором, які фіксують його хід у протоколі. Додатково до протоколу огляду місця події можуть долучатись фототаблиці, схеми або креслення, складені під час огляду. Протокол огляду місця події має відповідати вимогам, встановленим у ст. 104 Кримінального процесуального кодексу України та фіксувати перебіг та результати його проведення.

З метою забезпечення ефективності та результативності огляду місця події науковцями рекомендується проводити огляд у три етапи, на кожному з яких здійснюється виявлення, дослідження та документування слідів та обстановки на місця події. Загалом, вони виділяють три етапи проведення огляду: підготовчий, робочий та завершальний. Такий поділ, не порушуючи єдності цієї слідчої (розшукової) дії, забезпечує, перш за все, реалізацію загальних положень тактики огляду. Сенс розділення огляду місця події на стадії полягає в систематизації дій слідчого на місці події, у встановленні послідовності цих дій для забезпечення якості огляду [7, с. 280].

Кожен із вказаних етапів передбачає проведення організаційно-тактичних, інформаційно-аналітичних та процесуальних заходів, які сприяють

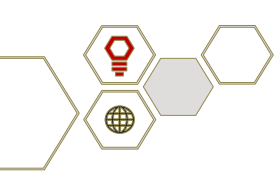

створенню найбільш вдалих умов для повного та об'єктивного вивчення матеріальної обстановки, аналізу та закріплення виявленої інформації.

Підготовча стадія, як правило, передбачає такі підготовчі дії до прибуття на місце події, проведення яких покладається на чергову частину органу поліції: 1) забезпечення охорони місця події до прибуття слідчо-оперативної групи; 2) ужиття заходів запобігання або ослаблення шкідливих наслідків злочину (гасіння пожежі, надання першої медичної допомоги потерпілим тощо); 3) ужиття заходів щодо залишення на місці події осіб, які виявили ознаки вчинення ними злочину; 4) визначення складу слідчо-оперативної групи (у тому числі залучення необхідних спеціалістів); 5) підготовка необхідних технічних засобів огляду [7, с. 280]. Здійснення підготовчих заходів сприятиме максимальному збереженню матеріальної обстановки у первісному вигляді, збереженню слідів та організаційній підготовці до робочої стадії огляду.

До основних організаційно-тактичних заходів огляду, які проводяться на підготовчому етапі можна віднести такі: правильне визначення меж огляду; розстановку сил та засобів (їх використання); обрання найдоцільнішого порядку пересування місцем події під час огляду; визначення методу (тактичних прийомів) огляду обстановки місця події та окремих її елементів [12, с. 257-258].

Робоча стадія в свою чергу, складається із загального й детального оглядів. Загальний огляд проводиться з метою: 1) орієнтування на місці події; 2) визначення меж простору, що підлягає огляду; 3) вирішення питання про вихідну точку та спосіб огляду, тобто визначення послідовності огляду; 4) вибору позицій для орієнтуючої й оглядової фотозйомки. Потім слідчий з'ясовує, які об'єкти є на місці події, досліджує весь комплекс питань, що стосуються обстановки місця події, визначає взаєморозташування та взаємозв'язок елементів обстановки, вивчає зовнішній вигляд і стан, а також по можливості максимально детально фіксує все, виявлене за допомогою схем,

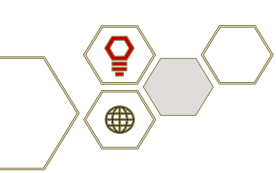

планів, креслень чи фотографування, й робить замітки для протоколу огляду [7, с. 281]. Загальний огляд проводиться з метою ознайомлення з обстановкою на місці події, отримання уявлення про характер події, що відбулася. Вже на цьому етапі слідчий намагається висувати припущення про те, що відбулося – загальні версії. У ході подальшого огляду первісні загальні версії уточнюються, конкретизуються, на їх основі висувуються часткові версії стосовно винних осіб, часу, способів, мотивів учиненого злочину тощо [6, с. 255].

Після закінчення загального огляду слідчий переходить до детального огляду, під час якого: 1) об'єкти детально та ретельно оглядаються (з цією метою можуть зрушуватися з місця, перевертатися і т. ін.); 2) уживаються всі доступні слідчому заходи щодо пошуку й виявлення слідів злочину та злочинця; 3) беруться об'єкти або їх частки зі слідами, вилучаються сліди з тих об'єктів, які не можна вилучити, а у разі неможливості їх вилучення з них знімаються копії; 4) фіксуються негативні обставини; д) перевіряються дані загального огляду; 5) проводиться вузлове й детальне фотографування [7, с. 281].

Крім того, науковці також поділяють робочу стадію огляду на статичну та динамічну. Статична стадія огляду передбачає огляд без порушення обстановки, окремих слідів та речових доказів. Слідчий пересувається по місцю події, зосереджуючи свою увагу на розташуванні окремих об'єктів огляду з метою обрання тих з них, які, за його припущенням, можуть стосуватися події злочину [13, с. 164]. У свою чергу на динамічній стадії – виявлені об'єкти можуть пересуватись з метою дослідження їх ознак та характеристик, а також рекомендується проводити їх детальне фотографування.

Завершальна стадія огляду місця події охоплює заходи, спрямовані на підбиття підсумків проведеної роботи та її належного оформлення. На цьому етапі слідчий: 1) складає протокол огляду, плани, схеми, креслення; 2)

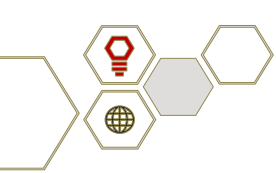

упаковує об'єкти, вилучені з місця події; 3) уживає заходів щодо збереження чи охорони тих об'єктів, що мають доказове значення, але які неможливо або недоцільно вилучати з місця події; 4) уживає заходів за заявами, що надійшли від учасників слідчої (розшукової) дії [7, с. 282].

У криміналістиці суттєве значення відведене тактиці проведення огляду, а науковцями розроблюються ґрунтовні пропозиції та рекомендації щодо використання тактичних прийомів, направлених на максимальне збереження слідів, залишених на місці події, їх об'єктивне дослідження та повне відтворення у протоколі огляду місця події, фіксація слідів за допомогою технічних засобів.

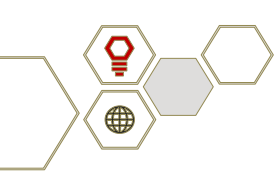
В. В. Тіщенко та О. О. Подобний розглядають такі системи тактичних прийомів під час проведення огляду: 1) система тактичних прийомів при дійсному відображенні події злочину охоплює: зіставлення первинних даних і обстановки місця події з метою виявлення слідів злочину; аналіз окремих слідів на місці події; моделювання події, що відбулася; 2) система тактичних прийомів при неповному відображенні події злочину включає такі прийоми: аналіз окремих слідів (предметів), їх ознак, розташування; використання уявної реконструкції окремих елементів події; моделювання з метою відтворення події, яка відбулася; зіставлення модельованої події і реальної картини місця події; 3) система тактичних прийомів при відсутності явного відображення події злочину охоплює такі прийоми: зіставлення первинних даних з інформацією місця події; залучення до участі в огляді осіб, які повідомили про злочин; аналіз ознак знищення слідів; аналіз іншої інформації місця події та її зіставлення зі встановленими фактами [14, с. 114-115].

Суттєве значення мають і такі принципи проведення огляду як своєчасність, об'єктивність, повнота та плановірність огляду. Своєчасність огляду полягає у тому, що він здійснюється негайно після одержання повідомлення про кримінальне правопорушення, в будь-який час доби. Огляд може бути відкладений у зв'язку з несприятливими умовами (неможливість

прибуття, відсутність транспорту, стан погоди), але з обов'язковим розпорядженням про охорону місця події. Своєчасність огляду забезпечує одержання всебічної інформації про кримінальне правопорушення і оперативність дослідження обставин його вчинення [15, с. 299]. У свою чергу, однією із проблем проведення огляду місця події є його несвоєчасність, адже як відомо зволікання із проведенням цієї слідчої (розшукової) дії може призвести до втрати і знищення доказів, які мають суттєве значення для розслідування. Щодо цього не можемо не погодитись із І. В. Савельєвою, Г. К. Тетерятник, О.С. Клименко, які зазначають, що хоча огляд місця події у більшості випадків і є невідкладною слідчою (розшуковою) дією, він не завжди може бути проведений оперативно [4, с. 302-303]. Саме тому, на підготовчому етапі необхідно забезпечити умови щодо охорони місця події, обмеження пересування учасників події (очевидців, потерпілих, підозрюваних) на ділянці, яка підлягатиме огляду та недопущення сторонніх осіб.

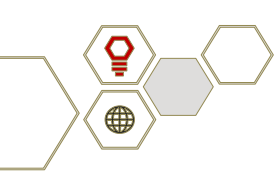
Об'єктивність огляду означає всебічне обстеження всієї обстановки, слідів та речових доказів. Як правило, при огляді місця події слідчий виходить з первісної інформації про подію, одержаної після прибуття на місце події, а також з тих версій, що виникають під час огляду. Таких версій може бути декілька і згідно з кожною з них має провадитися огляд. При цьому не слід перебувати у полоні однієї з версій, якою б правдоподібною вона не здавалась, і відповідно лише у відповідності до неї виявляти сліди та речові докази. Треба враховувати також і контрверсії, які дозволяють під іншим кутом зору тлумачити про подію, що мала місце та пам'ятати про можливі інсценування події, створення слідової картини, яка спотворює її сутність [15, с. 299]. Тобто, завданням слідчого або прокурора є максимально точне відображення оглянутої обстановки та об'єктів та їх фіксація у протоколі в тому вигляді, в якому вони були виявлені під час проведення цієї слідчої (розшукової) дії.

Планомірність огляду означає, що слідчий огляд передбачає певний порядок у діях слідчого: визначення порядку огляду, його меж, послідовності пересування по території або приміщенню, що оглядається, а також визначення об'єктів (слідів, речових доказів), які можуть мати місце у зв'язку з подією злочину. Планомірність передбачає також й обрання методів огляду (ексцентричний, концентричний, фронтальний та ін.). Під час огляду місця події вивчаються обставини, за яких відбулася подія, зміни у розташуванні різних об'єктів, сліди осіб, які вчинили злочин, знаряддя і засоби вчинення злочину, а також сліди, залишені цими знаряддями. Увага слідчого має концентруватися також на речових доказах, виявлення яких пов'язане з подією злочину[15, с. 299]. В даному випадку необхідним є дотримання рекомендацій щодо етапів проведення огляду, які забезпечують послідовність у дослідженні матеріальної обстановки та виявленні слідів вчинення кримінального правопорушення.

Криміналістичною тактикою також надано способи та методи огляду місця події, що сприяє послідовності та методичності його проведення. Зокрема, існують три основні способи огляду місця події, які можуть застосовуватися в «чистому» або комбінованому вигляді: концентричний, ексцентричний і фронтальний. У разі концентричного способу огляд місця події здійснюється по спіралі від периферії до центру місця події, під яким зазвичай розуміється найважливіший об'єкт, що перебуває на цьому місці, або умовна точка. У разі ексцентричного способу – огляд здійснюється по спіралі від центру місця події до його периферії. Способом же фронтального огляду є лінійний огляд площ від однієї межі, взятої за початкову, до іншої. Для вибору способу огляду місця події враховуються конкретні обставини справи, а тактика огляду надає лише найзагальніші рекомендації щодо цього [7, с. 282].

Слід акцентувати увагу і на тому, що однією із суттєвих умов ефективності проведення огляду місця події є залучення спеціалістів, які володіють знаннями з окремих галузей та можуть надавати слідчому

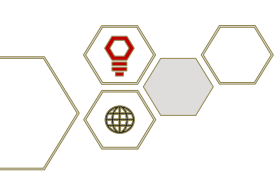

консультативну допомогу щодо виявлення та вилучення слідів, вивчення та опису окремих ознак та характеристик виявлених об'єктів, належне упакування та транспортування доказів, а також, при необхідності проведення експрес-тестів (наприклад, у разі виявлення наркотичних засобів) або складання схем, креслень та вимірювань. Участь спеціалістів під час проведення огляду сприяє забезпеченню повного та об'єктивного дослідження доказів. Як правило, до огляду місця події залучаються спеціалісти-криміналісти, спеціалісти-вибухотехніки, судові-медики, кінологи зі службовими собаками та інші.

Висновки. Отже, виходячи з вищевказаного ми можемо зазначити, що огляд місця події є однією з ключових та найбільш інформативних слідчих (розшукових) дій, від якості та своєчасності проведення якої значною мірою залежить ефективність усього досудового розслідування. Саме під час огляду формується первинна доказова база, висуваються та перевіряються слідчі версії, встановлюється механізм учинення кримінального правопорушення, а також виявляються сліди, речові докази й інші відомості, що мають істотне значення для кримінального провадження.

Аналіз положень КПК України, наукових підходів та деяких прикладів судової практики свідчить про те, що огляд місця події повинен здійснюватися з неухильним дотриманням процесуальних вимог, принципів своєчасності, об'єктивності, повноти та плановірності, а також із використанням науково обґрунтованих тактичних прийомів і методів. Недотримання встановленого порядку проведення огляду, допущення типових процесуальних і тактичних помилок, зокрема під час оформлення протоколу огляду, нерідко призводить до визнання отриманих доказів недопустимими, що негативно впливає на результати розслідування.

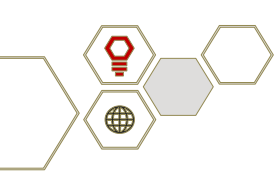
Таким чином, удосконалення практики проведення огляду місця події, підвищення рівня професійної підготовки слідчих, дотримання процесуальних

та тактичних рекомендацій є необхідними умовами забезпечення належної якості доказування та досягнення завдань кримінального провадження.

Список використаних джерел

1. Пиріг І. В. Організація і тактика проведення огляду місця події в сучасних умовах розвитку науки і техніки. *Криміналістичний вісник*. 2019. № 2 (32). С. 30–37. URL: <https://visnyk.dndekc.mvs.gov.ua/index.php/visnuk/article/view/80/53>
2. Шульга Ю.О. Організаційно-тактичні засади провадження огляду місця події на початковому етапі розслідування розбоїв, вчинених із проникненням у житло. Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу. Харків, 2017. С. 228-230. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/08_11_2017/pdf/107.pdf.
3. Коренської С. А. Проблемні аспекти здійснення огляду місця події під час розслідування дорожньо-транспортних пригод. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. 2024. № 85 (4). С. 111-117. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.4.15>
4. Савельєва І. В., Г. Тетерятник Г. К., Клименко О. С. Організаційно-правові питання проведення огляду місця події на деокупованих територіях розкриті. *Право та державне управління*. 2024. № 3. С. 301-306. URL: <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.3.43>
5. Конюшенко Я. Ю. Процесуальні аспекти проведення огляду як слідчої (розшукової) дії: окремі дискусійні питання. *Право і безпека*. 2021. № 4 (83). С. 229-235. URL: <https://doi.org/10.32631/pb.2021.4.25>
6. Тіщенко В. В. Криміналістика. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 556 с.
7. Криміналістика : підручн. : у 2 т. Т. 1 / А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва. Харків, 2018. 384 с. URL:

https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/2884/1/2018%20Kryminalistyka_Pidruchnyk_Tom%201_Kharkiv_2018.pdf

8. Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

9. Вітвіцький С.С., Волобуєва О.О., Войчишена М.В. Методика розслідування кримінальних правопорушень за фактами обігу порнографічних предметів : монографія. Київ: ВД «Дакор», 2021. 190 с.

10. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо проведення огляду та обшуку (актуальна практика) / Рішення, внесені до ЄДРСР з 2020 року по травень 2024 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_KKS_oglyad_obshyk.pdf?utm_source=chatgpt.com

11. Степанюк Р. Л., Гусєва В. О. Сучасні криміналістичні засоби та методи протидії злочинності : навч. посіб. Харків : ХНУВС, 2024. 232 с.

12. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг та ін.; 2-е вид, перероб. і доп. Дніпро : ДДУВС ; Ліра ЛТД, 2017. 480 с.

13. Криміналістика : підручн. / кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін.; за ред. проф. В. Ю. Шепітька. Харків : Право, 2010. 464 с.

14. Криміналістика : навчально-методичний посібник / Тіщенко В. В., Подобний О. О. Одеса : Видавництво «Юридика», 2022. 236 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/27d635b0-3ef7-4509-8680-12739ea5a8e9/content>

15. Криміналістика : підруч. : у 2 т. Т. 1 / В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, В. О. Коновалова та ін. ; за ред. В. Ю. Шепітька. Харків : Право, 2019. 456 с.